

ŠKOLA PRO
UDRŽITELNÝ ŽIVOT

VIZE A PLÁN UDRŽITELNÉHO ROZVOJE OBCE ČI OKOLÍ ŠKOLY

Název školy: Základní škola a mateřská škola Višňová, okr. Liberec, p. o.

Adresa: Višňová 173, 464 01 Frýdlant

Kraj: Liberecký

Jméno účastníka semináře: Mgr. Helena Roubalová

Zvolený prostor a průběh plánování:

1. Na jaký geografický a sociální prostor jste se zaměřili a proč?

Jsme malá venkovská škola pouze s 1. stupněm, do které chodí 70 žáků ZŠ a 40 dětí MŠ z celkem 11 obcí. Umístění ve frýdlantském výběžku na hranicích s Polskem vytváří velice specifické podmínky pro život zdejších obyvatel. Většina dospělé populace dojíždí do zaměstnání do Frýdlantu nebo Liberce a při dojíždění s sebou berou do měst i své děti do škol a školek. Vedle toho lze mnoho našich dětí a žáků zařadit do skupiny sociálně znevýhodněných vzhledem k tomu, že jeden či dokonce oba rodiče jsou nezaměstnaní. Ve škole máme poměrně velké procento integrovaných dětí se zdravotním postižením (SPUCH, LMR).

Při našem plánování jsme se zaměřili na to, aby naše škola byla konkurenceschopná velkým městským školám, a přesto si zachovala svou venkovskou tvář a dokázala nabídnout všem dětem i dospělým něco navíc. Za cíl jsme si vytýčili vytvoření takových podmínek pro výchovu a vzdělávání, aby se děti cítili ve škole spokojené, rády do ní chodily a později se i do ní rády vracely jako dnes jejich rodiče. Škola a její okolí by mělo být otevřené všem – žákům, jejich rodičům i široké veřejnosti. Zapojení veřejnosti do školních projektů a pomoc při jejich realizaci by mělo zajistit rozšíření povědomí o aktivitách školy, zapojením žáků vytvoření vztahu k místu, ve kterém žijí.

2. Kdo se plánování zúčastnil (charakteristika a počet účastníků)? Jak byli účastníci vybráni a osloveni? Podařilo se vám zapojit žáky I. stupně/1. tříd a jejich rodiče?

Plánování se zúčastnili všichni žáci ZŠ a jejich učitelé.

Dále jsme ve škole uspořádali informační odpoledne, na které jsme pozvali rodiče a jejich děti, zastupitele obce, zástupce spolků působících v obci. Účastníci byli osloveni prostřednictvím plakátů vyvěšených v obci (plakáty vytvářeli sami žáci), e-maily zastupitelům a zástupcům spolků, rodiče prostřednictvím žákovských knížek. Celkem se zúčastnilo 20 lidí.

3. Popište, jak plánování probíhalo (Jaké formy a metody zapojování účastníků byly využity – např. kulaté stoly, plánovací odpoledne, anketa...? O čem se nejvíce diskutovalo? Nejvýraznější názorové rozdíly a shody? Jaké byly úspěchy a nedostatky? Další důležité momenty z průběhu Vašeho plánování?)

Od září 2015 ve škole probíhá celoroční projekt „Naše obec“, v rámci kterého se žáci seznamují blíže s historicky, kulturně či přírodně významnými místy obce. Součástí projektu byla také analýza současného stavu v obci – žáci měli popsat, co se jim líbí či nelíbí na jejich obci, dále pak měli vytvořit představu, jak by měla jejich obec vypadat za deset let a co by mohli udělat oni, aby se jejich představy splnily. O svých představách diskutovali také se starostou obce na besedě k tomu uspořádané.

V rámci informačního odpoledne pro veřejnost proběhlo plánování již vybraného projektu pro tento školní rok. Účastníci vybrali z prací žáků vítězný návrh plánované úpravy školní zahrady. Dalším úkolem, který účastníci řešili, bylo vytvoření časového plánu realizace projektu, rozdělení úkolů pro jednotlivé skupiny, které na projektu participují. Nejvíce se diskutovalo o zapojení dětí do projektu, dále pak o medializaci projektu (příspěvky do místního časopisu, oslovení široké veřejnosti, komunikace se zřizovatelem, atd.). Mezi úspěchy patří nabídky z řad rodičů na zajištění části potřebného materiálu či řemeslných prací.

Výsledky plánování (Vize a plán udržitelného rozvoje obce či vybraného prostoru):

4. Současný stav obce či vybraného prostoru (analýza/zhodnocení/posouzení) z hlediska životního prostředí a sociálního a ekonomického rozvoje

Problémem obce jsou:

- nezaměstnanost, nedostatek pracovních příležitostí
- bezpečnost (blízká přítomnost hranice s Polskem)
- výskyt návykových látek
- odloučení některých lokalit
- okolí vlakového nádraží
- povodňová oblast

V centru obce chybí místa určená pro setkávání občanů (např. návěs).

Pro děti a mládež v současné době fungují zájmové útvary, které zajišťují místní spolky (hasiči, sportovci), které nabízí volnočasové vyžití pro věkovou skupinu od 6 do 18 let, a občanské sdružení pracující při škole, které nabízí kroužky pro děti 1. stupně ZŠ. Přesto v různých částech obce chybí místa, kde by bylo možné vyžití dětí (dětské koutky, hřiště).

Významným místem z hlediska životního prostředí jsou:

- přírodní rezervace Meandry Smědé
- přírodní památka Pohanské kameny
- památné stromy (strom roku Dub ochránce)

5. Vize: Představte si místo, v němž plánujete, za 10 let. Co byste chtěli určitě zachovat?
Co byste si přáli, aby tu bylo lépe či jinak? Podívejte se na toto místo z hlediska ekologického, ekonomického, kulturního a sociálního a popište Vaši ideální představu.

Zachovat:

- školská zařízení (ZŠ, MŠ), knihovna, praktický lékař
- sportoviště (hřiště, tělocvična)
- současné pracovní příležitosti (Juta, Grain, Prozatex)
- činnost místních spolků (hasičské soutěže, fotbal, ...)
- kulturní akce v jednotlivých osadách (pálení čarodějnic, kácení máje, taneční zábavy, karnevaly, Pohádkový les, ...)
- příhraniční spolupráce v oblasti kultury (Eurovandr), školství (ZSPiG im. Jana Pawła II. v Sulikowu Polsko)

Představa:

- vytvoření prostorů pro setkávání občanů v různých částech (osadách) obce (parčíky, herní koutky pro děti)
- zviditelnění přírodních památek obce
- zlepšení dopravní obslužnosti
- vytvoření pracovních příležitostí (možnost podnikání)
- další výstavba bytů či domů

6. Porovnejte tuto ideální představu a současný stav. Na základě tohoto srovnání uveďte nejvýznamnější problémy a potřeby obce k řešení?

- bezpečnost - zajištění státní hranice (kriminalita)
 - zabezpečení a úprava okolí vlakového nádraží
 - místní splav (zajištění bezpečnosti při koupání)
- nedostatek pracovních příležitostí
- ekologická problematika – černé skládky, povodně
- nedostatek míst pro setkávání lidí (dospělých i dětí)
- zapojení občanů do dění v obci
- zlepšení atraktivity obce z hlediska turistiky
- zvýšení povědomí občanů o místních zajímavostech

7. Popište stručně možné cesty k řešení alespoň 3 zjištěných problémů a potřeb (viz. Otázka 6).

Nedostatek míst k setkávání lidí – zmapování míst, která by byla vhodná k setkávání lidí. Na těchto místech pak vytvořit vhodné příjemné prostředí, které by lákalo k posezení, zastavení, relaxaci (herní a interaktivní prvky pro děti, lavičky, koše, zeleň, ...)

Zlepšení atraktivitu obce z hlediska turistiky, zvýšení povědomí občanů o místních zajímavostech – vytvoření turistického průvodce osadami obce spojeného s naučnou stezkou (poukázat na přírodní a historické památky, vyzdvihnout kulturní tradice kraje, využití interaktivních prvků, naučných tabulí,...)

Zapojení občanů do dění v obci

8. Jakými konkrétními projekty se na těchto řešeních (viz otázka 7) může podílet Vaše škola?

Vytvořte si tímto způsobem “banku projektů” - ke každému projektu uveďte:

- název/téma,
- cíl,
- stručná anotace,
- potenciální partneři a jejich možný podíl

1. Úprava školní zahrady

- cíl: Vytvoření zázemí pro žáky školy, otevření zahrady školy pro veřejnost
- anotace: Úprava školní zahrady by měla poskytnout zázemí pro žáky v době školního vyučování a pro žáky navštěvující školní klub, dále pak využití herního koutku pro malé děti s rodiči, naučného koutku spolu s ohništěm pro veřejnost (místo setkávání)
- části projektu:
 - herní koutek
 - úprava naučného koutku s ohništěm a lavičkami
 - výsadba živého plotu
 - zastřešení zahradní besídky
- partneři: Rodiče žáků, zřizovatel (zastupitelstvo obce), spolky (hasiči, sportovci, myslivci), případní sponzoři

2. Úprava centra obce

- cíl: Vytvoření zeleného centra obce (parčík) s interaktivními prvky využitelnými pro děti i dospělé a informativními tabulemi o zajímavostech obce
- anotace: Po vytvoření návsi vytvoření parčíku, který bude místem pro setkávání občanů.
- části projektu:
 - vysázení dřevin a okrasných rostlin
 - vyrobení interaktivních prvků pro děti i dospělé
 - výroba interaktivních tabulí se zajímavostmi obce
 - lavičky a odpadkové koše
- partneři: Rodiče žáků, zřizovatel (zastupitelstvo obce), spolky (hasiči, sportovci, myslivci), případní sponzoři

3. Pohanské kameny

- cíl: Zatraktivnění přirozené dominanty obce.
- anotace: Vytvoření naučné stezky s interaktivními prvky v okolí přírodní památky
- části projektu:

- vyrobení naučných tabulí (zajímavosti o Pohanských kamenech, významná fauna, flóra)
- vyrobení interaktivních prvků pro děti i dospělé
- vytvoření informačního systému v obci upozorňujícího na přírodní památku
- lavičky a odpadkové koše
- partneři: Rodiče žáků, zřizovatel (zastupitelstvo obce), spolky (hasiči, sportovci, myslivci), případní sponzoři

4. Vlakové nádraží a autobusová zastávka u nádraží ve Višňové

- cíl: zlepšení současného stavu vlakového nádraží a jeho okolí
- anotace: úprava okolí vlakového nádraží takovým způsobem, aby se zpříjemnila cesta cestujícím. Zabezpečení nádraží.
- části projektu:
 - úklid okolí nádraží
 - pravidelná údržba
 - lavičky a přidání dalších odpadkových košů
 - výsadba okrasných keřů
- partneři: Rodiče žáků, zřizovatel (zastupitelstvo obce), spolky (hasiči, sportovci, myslivci), případní sponzoři

5. Andělka – místo, kudy prochází 15. poledník východní délky a 51. rovnoběžka severní šířky

- cíl: zviditelnění a zatraktivnění zdejšího významného místa, které se nachází v místní části obce Višňová. Vytvoření oddechového místa v obci
- anotace: péče o zdejší památník a parčík
- části projektu:
 - vytvoření informačního systému v obci upozorňujícího na poledník
 - lavičky a odpadkové koše
 - péče o zeleň, výsadba dalších dřevin
- partneři: Rodiče žáků, zřizovatel (zastupitelstvo obce), spolky (hasiči, sportovci, myslivci), případní sponzoři

9. Vyberte jeden konkrétní projekt k realizaci a uveďte:

- název projektu
- proč byl vybrán tento konkrétní projekt z “banky projektů”
- kým byl projekt vybrán
- jakým procesem byl vybrán

„Žijeme ve školní zahradě“ (projekt úpravy školní zahrady)

Hlavní cíl projektu: Vytvoření zázemí pro žáky školy, otevření zahrady školy pro veřejnost. Úprava školní zahrady by měla poskytnout zázemí pro žáky v době školního vyučování a pro žáky navštěvující školní klub, dále pak využití herního koutku pro malé děti s rodiči, naučného koutku spolu s ohništěm a pergolou pro veřejnost (místo setkávání).

V průběhu únorového projektového dne žáci pracovali ve skupinách, kde zpracovávali své představy o místě, ve kterém žijí. Na základě toho vyplynulo několik míst v obci, které by chtěli do budoucna zlepšit. Na prvním místě uváděly všechny skupiny školní zahradu, kterou si současně vybraly jako téma prvního projektu.

Současně byla místa, která vybraly děti v rámci projektového dne, přednesena na informační schůzce na konci února. I zde pak byl preferovaný projekt týkající se změn ve školní zahradě. Informační schůzky se zúčastnili kromě dětí zástupci rodičů, obecních zastupitelů, hasičů a SRPDŠ.